

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян” № 1-а, 1000 София, тел. 986-21-67, 987-55-13,
[e-mail: arch@vas.bg](mailto:arch@vas.bg)

Изх. № 627

Дата: 14.08.2025 г.

ДО
МИНИСТЪРА НА ПРАВОСЪДИЕТО

СТ А Н О В И Щ Е

НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ,
представяван от председателя –
адв. д-р Ивайло Дерменджиев

относно:

*Проект за решение на Министерския съвет
за одобряване на Закон за изменение и
допълнение на Закона за защита на лица,
застрашени във връзка с наказателното
производство (ЗЗЛЗВНП)*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

На основание чл. 32, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация Висшият адвокатски съвет (ВАДВС) е сезиран от Министерство на правосъдието с молба да изрази становище по горепосочения проект в рамките на образуваната процедура по неговото съгласуване.

Становището на ВАДВС по законопроекта е следното:

По силата на чл. 134, ал. 1 от Конституцията основната задача на адвокатурата е да подпомага гражданите и юридическите лица при защитата на техните права и законни интереси. Поначало ЗЗЛЗВНП е предназначен да обезпечи сигурността на лица, чиито живот или здраве се намират в опасност. Затова изразяваме положително отношение към законодателните усилия за усъвършенстване и прецизиране на действащата правна уредба. С представения за съгласуване законопроект не се накърнява общата философия на специалния закон. Промените са насочени към оптимизиране на дейността по защита, утвърждаване и доразвиване на контролните функции на Бюрото по защита, отстраняване на недостатъци, проявили се в досегашната практика, както и прецизиране на някои формулировки. Няма причини предложеният законопроект да не бъде подкрепен от ВАДВС с едно изключение, което по-долу е подложено на критичен анализ.

Специалната защита на лицата, застрашени във връзка с наказателния процес, включва специфични мерки, обособени в два комплекса – предварителна защита и Програма за защита. Предложената в законопроекта нова ал. 10 на чл. 5 ЗЗЛЗВНП правилно предвижда за времетраенето на защитата изпълнението на насрещни задължения от ползващото се лице. Сред тези задължения на първо място е посочено „да избягва контакти с криминално проявени лица“. Тази разпоредба обаче е противоконституционна, защото непропорционално засяга правото на личен живот на гражданина – нарушение на чл. 32, ал. 1, изречение първо, във връзка с чл. 4, ал. 1 от Конституцията. Противоречи още и на чл. 8 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи на Съвета на Европа. Първо, липсва законово определение на понятието за „криминално проявено лице“. Тук се поставя въпросът дали за такова ще се счита и лицето, което не е осъдено с влязла в сила присъда, но е регистрирано по чл. 68 ЗМВР, въпреки че това очевидно би било в разрез с презумпцията за невиновност по чл. 31, ал. 3 от Конституцията. От друга страна с основание би могло да се поддържа и теза за несъразмерност на ограничението, ако групата на криминално проявените лица включва осъдените и обвиняемите за леки престъпления, включително и ненаказуеми с лишаване от свобода или преследвани по реда на частната тъжба. Съществуващата неяснота създава обективни предпоставки за противоречивост и несигурност в правоприлагането, които са несъвместими с принципа на правовата държава. Второ, предписаното ограничение на социалните контакти на защитаваното лице не се основава на легитимна цел. В проекта за мотиви към законопроекта не се сочи каква би била

ползата от въведеното ограничение и с какво допълнително ще допринесе за постигане на главната цел на закона, наред с предвидените в законопроекта още шест задължения. Трето, в редица случаи вредата от изпълнението на задължението ще бъде по-голяма от неспазването му, т.е. налице е очевидна непропорционалност. Няма разумен отговор и остава неясно дали забраната, така както е редактирана всеобхватно, е относима и към контактите с членовете на семейството, както и с близки родственици, колеги или приятели. Четвърто, понякога изпълнението на вмененото задължение би било абсурдно и практически невъзможно. Например, такъв би бил случаят когато защитеното лице изтърпява наказание или е задържано под стража в място за лишаване от свобода, както и когато работи в такова място, като в последната хипотеза неоправдано би било поставено под угроза правото му на свободен избор на професия и място на работа по чл. 48, ал. 3 от Конституцията. Същото се отнася и за всеки включен в различните форми на защита съдия, прокурор, следовател, друг разследващ орган, вещо лице, преводач и т.н., които изпълняват функции в наказателното производство

Неизпълнението на законово задължение от защитаваното лице обуславя за него сериозни неблагоприятни последици като прекратяване на защитата и възстановяване на направените за нея разходи. Затова, с оглед на гореизложеното, ВАДвС с пълна убеденост предлага от проекта за нова ал. 10 на чл. 5 ЗЗЛЗЗ ВНП да отпадне точка 1.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИСШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ: /п/

АДВ. Д-Р ИВАЙЛО ДЕРМЕНДЖИЕВ